[2018] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 103

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ

ਬਨਾਮ

ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ, ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਤ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10807)

29 ਅਕਤੂਬਰ, 2018

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1982- ਧਾਰਾ 20- ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਕਾਲਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ - ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-2019 ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਡੀ. ਫਾਰਮਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਵੇਂ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ- ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 20 ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ - ਧਾਰਾ 20 (1) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੋੜ ਹੈ ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 (2) ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ

ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਨਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਧਾਰਾ 20 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਸਥਾਵਾਂ / ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ - ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸੀਟਾਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰ ਸਾਲ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 30 ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਨ.ਓ.ਸੀ.- ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ 1987- ਉਪ ਧਾਰਾ 2 (g), 23(1) ਉਪ ਧਾਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

103

XXXXXX

104 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2018] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ) ਨਿਯਮ, 2016- ਨਿਯਮ 4.18 - ਜੋ 2017 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5.2 ਅਤੇ 5.3 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ - ਕਿਹਾ: ਨਿਯਮ 4.18 ਨੂੰ 2017 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ - ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯਮ, 2017 ਦੇ ਨਿਯਮ 5.2 ਅਤੇ 5.3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਕਿਹਾ: 1.1 ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1982 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰੇਗੀ। ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 (2) ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਵੇਖਣ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਨਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12] [110- H; 111-A; 112-G-H; 113-A]

1.2 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਸੰਸਥਾਵਾਂ / ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੋਰਸ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਘਟੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸੀਟਾਂ ਕਈ ਸੀਟਾਂ ਘਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰ ਸਾਲ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਪਲਬਧ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ 30 ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 13] [113-B-D]

XXXXXX

105 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ

ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਤ

1. 3 2017 ਦੇ ਨਿਯਮ 5. 2 ਅਤੇ 5.3 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ./ਪੀ.ਸੀ.ਆਈ./ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਨਿਯਮ 5.3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ/ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14,16] [113-D-E; 115-G-H]

1.4 ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨਿਯਮਜ਼ (ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ.) ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ

ਸਾਰੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਵਿਸਥਾਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਡਾਟਾ ਫਾਰਮੇਸੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰਣੀਬੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2015-16 ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੇਸੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਦਾਖਲਾ 11490 ਸੀ, ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸੀਟਾਂ 4035 ਸਨ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2016-17 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਦਾਖਲਾ 9226 ਸੀ, ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸੀਟਾਂ 1892 ਸਨ। [ਪੈਰਾ 17] [116-A-C]

2. ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ, 1987 ਧਾਰਾ 2 (g) ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਫਾਰਮੇਸੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰ ਹਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੇ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ) ਨਿਯਮ, 2016 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 4.18 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਬੋਰਡ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਦੀ ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜਣਗੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਯਮ 4. 18 ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 5.2 ਅਤੇ 5.3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਅਤੇ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪੈਰਾ 18, 19) [116-D-F; 117-C]

XXXXXX

3. ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 2017-18 'ਚ ਵੀ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ 'ਚ ਅੰਕੜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ 56 ਕਾਲਜਾਂ 'ਚੋਂ 30 ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ 1630 ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ 173 ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ 30 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਰਾਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਸੀ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਦੇ 36 ਫਾਰਮੇਸੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ 30 ਇਕੱਲੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪੈਰੇ 21, 27 ਅਤੇ 30) [119-D, H; 120-A; 127-B-C]

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਬੀ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੁਸਾਇਟੀ **(2005) 3 SCC 212: [2005] 2 SCR 302- 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਧਿਆਮਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ **(1995) 4 SCC 104: [1995] 2 SCR 1075;** ਜਯਾ ਗੋਕੁਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ, ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ, ਕੇਰਲ **(2000) 5 SCC 231: [2000] 2 SCR 1234;** ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੰਤ ਗਿਆਨੇਸ਼ਵਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ ਮਹਾਵਿਦਿਆਲਿਆ **(2006) 9 SCC 1: [2006] 3 SCR 638;** ਤਿਰੂਮੁਰੂਗਾ ਕਿਰੂਪਾਨੰਦ ਵਰਿਆਰ ਥਾਵਥਿਰੂ ਸੁੰਦਰਾ ਸਵਾਮੀਗਲ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ **(1996) 3 SCC 15 [1996] 2 SCR 422;** ਰੁੰਗਟਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਭਿਲਾਈ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਵਾਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਟੈਕਨੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ **(2015) 11 SCC 291: [2014] 12 SCR 796- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

XXXXXX

105 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਤ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[2005] 2 SCR 302	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	ਪੈਰਾ 6
[1995] 2 SCR 1075	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	ਪੈਰਾ 22
[2000] 2 SCR 1234	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	ਪੈਰਾ 25
[2006] 3 SCR 638	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	ਪੈਰਾ 28
[1996] 2 SCR 422	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	ਪੈਰਾ 30

[2014] 12 SCR 796	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 31

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10807

2017 ਦੇ W.P. ਨੰਬਰ 31293 ਵਿੱਚ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 02.02.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪਿਲਕਰਤਾਵਾਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮੈਸਰਜ਼ ਵੈਂਕਟ ਪਲਵਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਲਈ ਕੇ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੀ. ਵੈਂਕਟ ਰੈਡੀ, ਪੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਤਿਆਗੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਨਾਜ਼ਕੀ, ਅਵਿਨਾਸ਼ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਐਮ.ਪੀ. ਦੇਵਨਾਥ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

1. ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਲਈ 'ਇਤਰਾਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' (ਐਨ.ਓ.ਸੀ.) ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਚਾਹੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

XXXXXX

2. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਬੋਜਮ ਨਰਸਿਮਹੁਲੂ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। 27.7.2017 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-2019 ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਡੀ. ਫਾਰਮਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ (ਐਨ.ਓ.ਸੀ) ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। 19.8.2017 ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

3. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 26.8.2017 ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-2019 ਲਈ ਡੀ. ਫਾਰਮਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਪੀ.ਸੀ.ਆਈ.') ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸੀ ਪੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

4. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯਮਜ, 2017 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "2017 ਨਿਯਮ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮ 5.1, 5.2 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ

ਦੇਣ ਵਾਲੇ 19.8.2017 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1982 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1982 ਦਾ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨਿਯਮਜ਼ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨਿਯਮ') ਅਤੇ 2017 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

6. ਸਾਬਕਾ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਵੈਧਤਾ, ਜੋ ਕਿ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਬੀ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, (2005) 3 SCC 212 ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੂੰ 29.11.2016 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2017-2018 ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਅਧਿਐਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਪਲਬਧ ਸੀਟਾਂ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਆਖਰਕਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਯੋਗਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

XXXXXX

109 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

8. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਡੀ. ਫਾਰਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 2017 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5.2, 5.3 ਅਤੇ 6 ਜਾਇਜ਼ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੋਰਸ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੋਰਸ ਚਲਾਉਣਾ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀ ਇਸ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਰਹਿਣਾ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਫਾਰਮਾ-ਡੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਤੇ ਪੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਲਈ ਡੀ ਫਾਰਮਾ ਕੋਰਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

XXXXXX

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 30 ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤ ਯੋਗ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

10. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਜਾਂ ਪੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਕਰਕੇ ਕਿ ਫਾਰਮੇਸੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜੇ ਡੀ ਫਾਰਮਾ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਫਾਰਮੇਸੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕੋਰਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-2019 ਲਈ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਤੇ ਪੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਥਾ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਰ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਅਸੰਤੁਲਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

11. ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੋਲ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੇਸੀ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਲ 2018-19 ਲਈ ਮੋਰੇਟੋਰੀਅਮ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਦਾ ਹੈ।

12. 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰੇਗੀ। ਧਾਰਾ 20 (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 (2) ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

XXXXXX

111 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

"[20]. ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ: (1) ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ-

(a) ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ,

(b) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਜਮਾਤਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ।

(c) ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ

(d) ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ (ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਡਿਪਲੋਮਾ, ਡਿਗਰੀ, ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਆਦਿ) ਖੋਲ੍ਹਣਾ।

ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀ,

(a) ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੋ, -

(i) ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ;

(ii) ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ;

(iii) ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਵੱਛਤਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ;

XXXXXX

(b) ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ, -

(i) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਇਮਾਰਤ, ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਅਤੇ ਬਾਗ ਲਈ ਸਾਈਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼;

(ii) ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੀਆਂ; ਅਤੇ

(iii) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿੱਤ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼; ਅਤੇ

(c) ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, -

(i) ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਆਪਨ ਅਮਲੇ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨਾ;

(ii) ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1987 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜੋ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਧਾਰਾ 20 (1) ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਵੇਖਣ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਤੇ ਧਾਰਾ 20 (3) (a) (i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਨਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

13. ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਸੰਸਥਾਵਾਂ / ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੋਰਸ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਘਟੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸੀਟਾਂ ਕਈ ਸੀਟਾਂ ਘਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰ ਸਾਲ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਪਲਬਧ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ 30 ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

14. ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਨਿਯਮ 5.2 ਅਤੇ 5.3 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਨਵਾਂ ਕਾਲਜ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ./ਪੀ.ਸੀ.ਆਈ./ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਲਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 5.3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ/ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 5.2 ਅਤੇ 5.3 ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

5.2- ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ./ਪੀ.ਸੀ.ਆਈ./ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਨ.ਓ.ਸੀ.) ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

5.3- ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ/ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

15. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਬੀ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ 1987 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਕਾਲਜ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 25 ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ, ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚੀ 1 ਦੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 65 ਸੰਘ ਦੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਅਤੇ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਰਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

XXXXXX

"13. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਮਿਆਰ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਤਾਲਮੇਲ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਧਾਰਾ 20 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੇਗੀ। ਧਾਰਾ 20 (3) (a) (i) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਕਾਲਜ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 25 ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ, ਇਹ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 63, 64, 65 ਅਤੇ 66 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੂਚੀ 1 ਦੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 66 ਜਿਸ ਲਈ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸਰੋਤ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਖੋਜ ਅਤੇ

ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ, ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 65 ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਲਈ ਸੰਘ ਦੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਰਾਜ ਕੋਲ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਆਮ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 41 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਹੈ।

XXXXXX

115 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

14. ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (1) (a) ਅਧੀਨ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਆਮ ਸਰਵੇਖਣ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਰਵੇਖਣ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਆਮ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਡਾਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਕਿੱਥੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ।

21. ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 20 (3) (a) (i) ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਤਰਕਹੀਣ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 (3) a (i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

17. ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 29.11.2016 ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸੈਸ਼ਨ 2017-18 ਲਈ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਹਾਇਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਵਿਸਥਾਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਡਾਟਾ ਫਾਰਮੇਸੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰਣੀਬੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2015-16 ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੇਸੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਦਾਖਲਾ 11490 ਸੀ, ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸੀਟਾਂ 4035 ਸਨ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2016-17 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਦਾਖਲਾ 9226 ਸੀ, ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸੀਟਾਂ 1892 ਸਨ।

18. ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ, 1987 ਧਾਰਾ 2 (g) ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਫਾਰਮੇਸੀ ਡਲਸੋ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰ ਹਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੇ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ) ਨਿਯਮਜ਼, 2016 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 4.2 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 4.18 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਬੋਰਡ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਦੀ ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜਣਗੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਯਮ 4.18 ਇੱਥੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

4.18 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਬੋਰਡ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 21 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਰਾਜ ਦੀ ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਸਮੇਤ ਧਾਰਾ 4.1 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਗਲੇਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ 50000/- (ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਫੀਸ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

XXXXXX

117 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

ਜੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈਂਡਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੌਂਸਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ/ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਸਬੰਧਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਿਛਲੇ ਸੰਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਨਿਯਮ 4.18 ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 5.2 ਅਤੇ 5.3 ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਅਤੇ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਬੀ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 2018-19 ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2017-18 ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅਸੰਤੁਲਨ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਉਦਾਹਰਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 1,26,855 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 83,290 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਲਗਭਗ 66% ਸੀਟਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੀਟਾਂ ਲਗਭਗ 43,565 ਸੀਟਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਦਾਖਲੇ ਦਾ 34% ਹੈ। ਇਸ ਇਕਪਾਸੜ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

ਇਸ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਪੰਨਾ 14 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ 14 ਜ਼ੋਰ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਟੈਕਸਟਾਈਲ, ਫਾਰਮੇਸੀ, ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ, ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਮੰਗ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨਟੇਕ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੈ ਕਿ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮਾ ਸਿਟੀ, ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਹੱਬ ਫੈਬਸਿਟੀ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਆਰ., ਆਈ.ਟੀ. ਹੱਬ ਆਦਿ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਹਨ।

XXXXXX

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-19 ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਛੁੱਟੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਵੇਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੀ-ਫਾਰਮੇਸੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੂੰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ, ਗ੍ਰੇਨਾਈਟ, ਟੈਕਸਟਾਈਲ, ਫਾਰਮੇਸੀ, ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਆਦਿ ਵਿੱਚ "ਨਵੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ" ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਕੋਰਸ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ. ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਅੰਸ਼ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

" 6. ਸਿੱਟੇ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-19 ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਛੁੱਟੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਫਾਰਮੇਸੀ, ਐਮ.ਬੀ.ਏ. / ਐਮ.ਸੀ.ਏ. ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੁੱਦੇ	ਸਿਫਾਰਸ਼
ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਲਜ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਯੋਗ ਅਧਿਆਪਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਲਬਧ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਸਾਲ 2016-17 ਦੌਰਾਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 32784 ਸੀਟਾਂ ਸਨ ਅਤੇ 2017-18 ਦੌਰਾਨ	ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-19 ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਛੁੱਟੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਫਾਰਮੇਸੀ ਐਮ.ਬੀ.ਏ./ਐਮ.ਸੀ.ਏ. ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

29367 ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੋਰਸ ਮਾੜੇ ਦਾਖਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕਈ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਚਾਹਿਆ ਹੈ। ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਐਮ.ਸੀ.ਏ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅੰਕ ਹਨ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨਾਲ ਲੁਭਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ।	

XXXXXX

119 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

"ਹੋਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਭ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿੱਜੀ, ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ:

- ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪੰਨਾ 14 ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ 14 ਜ਼ੋਰ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਖਣਨ, ਗ੍ਰੇਨਾਈਟ, ਟੈਕਸਟਾਈਲ, ਫਾਰਮੇਸੀ, ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ, ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਨਿਰਮਾਣ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

20. ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਡੀ-ਫਾਰਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੋਰਸ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਨੇ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

XXXXXX

21. ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 2017-18 'ਚ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸ 'ਚ ਵੀ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ 'ਚ ਅੰਕੜੇ

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ 56 ਕਾਲਜਾਂ 'ਚੋਂ 30 ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ 1630 ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ 173 ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ 30 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਅਯੋਗ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਮਿਆਰੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੀ ਆਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਭਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ. ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਚਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ/ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪਹੁੰਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕੋਰਸ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਐਨਓਸੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ।

22. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ ਗਿਰੀ ਨੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਧਿਆਮਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, (1995) 4 SCC 104 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 66 ਸੂਚੀ 1 ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 25 ਸੂਚੀ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਇਹ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੂਚੀ-III ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੱਦ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 254 (2) ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਦਾ ਦਾਖਲਾ 66 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਪੈਟਰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ, ਅਨੁਕੂਲ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਯੋਗ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਰੱਦ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ

ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਵਰਗੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਪਰ ਮਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ./ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ।

XXXXXX

121 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

23. ਅਧਿਆਮਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ। ਕਾਲਜ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਪਾਵਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ

ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਾਲਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵਾਪਸ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਪਾਵਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 1989-90 ਲਈ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਂਸਲ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ।

XXXXXX

24. ਅਧਿਆਮਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ। ਸੂਚੀ-1 ਦਾ ਦਾਖਲਾ 66 ਅਤੇ ਸੂਚੀ-3 ਦਾ ਦਾਖਲਾ 25 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਸਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੱਖਿਅਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਗਠਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕੰਮ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ

ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਇਕਪਾਸੜ ਜਾਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਕੁਲੀਨ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਤਕਨੀਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“27. ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸਕੀਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਰਸਾਂ, ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸਟਾਫ ਪੈਟਰਨ, ਸਟਾਫ ਯੋਗਤਾ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ, ਟਿਊਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੀਸਾਂ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣਾ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ, ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਜੋ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ, ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਨੀਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 66 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ III ਦਾ ਦਾਖਲਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਤਾਕਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ।

XXXXXX

123 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਐਕਟ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮੁੱਦਾ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਭਾਵ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਕੋਲ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਧਿਆਮਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਸੀ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 1982 ਦੇ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1982 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ।

25. ਜਯਾ ਗੋਕੁਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ, ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ, ਕੇਰਲ, (2000) 5 SCC 231 ਵਿੱਚ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੇਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਸਟ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (7) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

20. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਉਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਜੋ ਕੇਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (7) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

(9) ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ: - (1) - (6) . . .

XXXXXX

124 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2018] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

(7) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ, **ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ,** ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਜੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੈਨੇਟ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (7) ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ "ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ" ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ "ਵਿਚਾਰਾਂ" ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (7) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 9

(7) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ 9 (7) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

XXXXXX

125 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

26. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਹਿਰ / ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਕਾਲਜ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ/ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰਿਪੇਖ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਦੱਸਿਆ

ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਚੈੱਕ ਜਾਂ ਸੰਤੁਲਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੇਲਗਾਮ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਿਆਰ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਘਟੀਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

27. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ 1982 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

28. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੰਤ ਗਿਆਨੇਸ਼ਵਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ ਮਹਾਵਿਦਿਆਲਾ, (2006) 9 SCC 1 ਵਿੱਚ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੀਚਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2005-06 ਲਈ ਨਵਾਂ ਬੀ.ਐਡ. ਕਾਲਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਤਹਿਤ ਕਾਲਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਤੇ 83 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:

XXXXXX

"61. ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 10A ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਸੰਸਦ ਨੇ "ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਬੰਧ" ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਚੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10A

ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜ ਐਕਟ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ 'ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਲਜ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੀ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ "ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 'ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਨੀਤੀਗਤ ਵਿਚਾਰ' 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਕੱਲੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ।

62. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ, ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਖੋਜ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 7 ਦੀ ਸੂਚੀ 1 ਦਾ ਦਾਖਲਾ 66 ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੋਲ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-7 ਦੀ ਸੂਚੀ 3 ਦਾ ਦਾਖਲਾ 25 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ 'ਤੇ ਹੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

29. ਸੰਤ ਗਿਆਨੇਸ਼ਵਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ ਮਹਾਵਿਦਿਆਲਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ "ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੀਤੀਗਤ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਕੱਲੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ।

ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਭਾਵ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਚਾਈ ਹੈ।

XXXXXX

127 ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੰਗਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਵਿਦਿਆਪੀਠ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

30. ਤਿਰੁਮੁਰੁਗਾ ਕਿਰੁਪਾਨੰਦ ਵਰੀਅਰ ਥਾਵਥੀਰੂ ਸੁੰਦਰਾ ਸਵਾਮੀਗਲ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ, (1996) 3 SCC 15 ਵਿੱਚ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਮੈਡੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1987 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈਆਂ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ। ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ, ਰਾਜ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਦੇ 36 ਫਾਰਮੇਸੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਹੈ ਅਤੇ 30 ਇਕੱਲੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

31. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰੁੰਗਟਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਭਿਲਾਈ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਵਾਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਟੈਕਨੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, (2015) 11 SCC 291 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ

ਫੈਸਲਾ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਿਰੁੱਧ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

32. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi